

Ježíš se vrátil z území Týru a šel přes Sidón k jezeru Galilejskému územím Dekapole. Tu k němu přivedou člověka hluchého a špatně mluvícího a prosí ho, aby na něj vložil ruku. Vzal ho stranou od zástupu, vložil prsty do jeho uší, dotkl se slinou jeho jazyka, vzhlédl k nebi, povzdechl a řekl: „Effatha,“ což znamená „otevři se!“ I otevřel se mu sluch, uvolnilo se pouto jeho jazyka a mluvil správně. Ježíš jim nařídil, aby to nikomu neříkali. Čím více jim to však nařizoval, tím více to rozhlašovali. Nadmíru se divili a říkali: „Dobře všechno učinil. I hluchým dává sluch a němým řeč.“

Milí přátelé v Kristu,

Představte si, že jedete z Javorníku do Brna. Nepojedete však přímo, ale vezmete to přes Ostravu. Zvláštní zajižďka, vidíte?

Přesně takhle cestuje Ježíš (pěšky!) v tomto příběhu. Vrací se do Galileje, jde z Týru územím Dekapole a bere to přes Sidon. To je velká oklika. Všechna tato místa – Dekapole, Týr, Sidon, jsou města pohanská. Proč jde Ježíš takovou oklikou? A navíc pohanským územím?

Myslím, že tím důvodem jsou lidi. Ježíšovi jde o lidi, o lidské životy. Ať už v Galileji, mezi židy, mezi „svými“. Nebo v pohanských městech, kde nikdy nikdo o Pánu Bohu neslyšel. Ježíšovi záleží na lidech, chce jim být blízko, uzdravovat je, otevírat mysl a srdce pro Pána Boha. Pro Boží lásku a odpuštění. Přeje lidem naplněný a radostný život. Proto Ježíš sám vyhledává setkání s lidmi, putuje za nimi, dává se jim poznat. Kvůli lidskému životu mu stojí za to jít oklikou.

Někde v tom pohanském území k Ježíši přivedou člověka hluchého a špatně mluvícího. Prosí za jeho uzdravení. Nemocný nepřichází sám. Vždyť by ani nedokázal vyslovit svou potřebu. Přivádí jej asi jeho rodina, přátelé, sousedé. Nevíme. Jsou to prostě lidi, kterým na nemocném záleží. Přejí mu naplněný život.

Tohle je krásný moment solidarity. Možná jste to někdy zažili - měli jste ve svém okolí nějak trpícího člověka. Jedno, co za bolest to bylo. Právě procházel těžkým obdobím, byl nemocen, někdo blízký mu zemřel, rozpadl se mu vztah... On sám nebyl schopen dělat určité věci, říct si o pomoc. Nebyl třeba ani schopen se modlit. A vy jste vycítili, že je potřeba mu být nablízku. Pomohli jste mu konkrétně, jak potřeboval. Možná materiálně, možná jste ho jen nechali vypovídat se a vybrečet, možná jste ho vozili autem do nemocnice. Modlili jste se za něj, protože on sám s Bohem nedokázal mluvit.

Prostě jste se mu stali průvodcem v tom náročném období. Vy jste mu prokázali solidaritu. A tím jej přiváděli ke Kristu.

A možná jste to zažili i naopak. Vy sami jste procházeli něčím těžkým. Víte, že člověk je v takové době ochromen bezmocí. A pokud jste našli v někom oporu, průvodce, tak také víte, jak moc to pro vás bylo důležité.

Tam, kde k sobě lidi nejsou lhostejní, kde se o sebe zajímají a starají, tam přichází Ježíš.

K Ježíši přivedou člověka hluchého a špatně mluvícího. Snad měl nějakou vadu řeči. Jaké to je asi být hluchoněmý? Člověk neslyší zvuky, hlasy, hudbu, šumění stromů. Velmi těžko se dorozumívá s druhými lidmi. V běžných situacích je stranou veškerého dění. Neslyší, co si druzí říkají, o čem vášnivě diskutují, čemu se právě teď smějí, ani jestli náhodou nemluví za jeho zády třeba právě o něm... Dovedu si představit, že se takto postižený člověk může uzavřít sám do sebe. Nemá sílu pěstovat vztahy s lidmi. Raději se zavře se před okolím do vlastního tichého světa.

Takto nemocného člověka Ježíš uzdravuje.

Věřím, že šlo o skutečné uzdravení. Ale příběhy v bibli smíme číst také jako příběhy o nás samotných. Každý příběh se může stát jakýmsi zrcadlem našich životů. Tedy: hluchý a němý může být i ten, kdo má naprosto zdravý sluch a krásnou zvučnou řeč.

Hluchý je ten, kdo neumí naslouchat druhému člověku, když mu něco říká. Když mu něco vypráví, když prosí o pomoc, když si říká o blízkost, o pozornost. Hluchý je ten, kdo odmítá slyšet pravdu, věcnou kritiku, dobrou radu. Hluchý je ale taky

ten, kdo neslyší, když mu někdo říká, že ho má rád a že mu na něm záleží. Hluchý neslyší, když k němu promlouvá Pán Bůh.

Stejně tak je to s němotou. Člověk někdy nedokáže říct, co má na srdci, nedokáže mluvit o svých pocitech, strachu, nejistotě. Možná se bojí, že by se mu druzí vysmáli, byli na něj zlí, odmítli. Němý se nedokáže ozvat v pravou chvíli a vzdorovat, když si to žádá situace. Němý ale také může být ten, kdo neumí pochválit, vyjádřit lásku, říct vlídná slova, namísto toho chrlí jen nadávky, výčitky.

Hluchoněmota v příběhu je obrazem nezdravé, nemocné komunikace. Kolik problémů způsobuje špatná komunikace. V manželstvích, v rodinách, mezi rodiči a dětmi. Mezi přáteli. Mezi lidmi ve sboru. V celé společnosti.

Kde je špatná komunikace, tam se člověk raději zavře sám do sebe, zpretrhá kontakty s druhými, izoluje se. Žije si ve svém vlastním světě.

Teď si každý můžeme sám sebe zeptat: jak to mám já se sluchem a řečí? Umím naslouchat? Umím správně mluvit? Nebo bývám někdy hluchoněmý jako ten člověk v příběhu?

Ježíš hluchoněmého uzdravuje. Uzdravení má několik fází. Nejprve bere Ježíš nemocného stranou. Pryč od lidí. Aby byli úplně sami, měli na sebe klid. K uzdravení dochází při osobním jedinečném setkání s Ježíšem. Nepotřebují k tomu žádné diváky a jejich obdiv. Ježíšovi jde o tohoto jedinečného člověka a jeho život.

Potom Ježíš vloží prsty do uší nemocného. Dotýká se přesně toho místa, které je zraněné. A slinou se dotkne jeho jazyka. Možná nám to přijde podivné. Ale sliny se často používaly jako léčebný prostředek. Ostatně i my někdy nasliníme krvavou ránu. Sliny dezinfikují. Především je ale toto Ježíšovo gesto projevem velké blízkosti, intimity. Něhy a důvěry. Nemocný se může uzdravit jedině v prostoru, kde vládne důvěra, něha a láskyplná blízkost. Tu dává Ježíš.

Ježíš následně vzhlédl k nebi. Ukazuje tak směrem k Bohu, od kterého pramení Ježíšova moc uzdravovat. V Bohu pramení náš život. Naše tělo, duše, zdraví, radost.

Při pohledu k nebi Ježíš povzdech. Projevuje své emoce, lítost nad nemocným. A potom řekne Effatha, což znamená: otevři se. Oslovuje uši a ústa nemocného, aby se znovu otevřely zvukům a slovům. Oslovuje ale i duši nemocného, aby se znovu otevřela vztahům s lidmi. Aby se otevřel Pánu Bohu... Otevři se...

Otevřel se mu sluch, uvolnilo se pouto jeho jazyka a mluvil správně.

Otevři se. To platí taky pro nás, pokud si uvědomujeme svoji hluchotu a němotu. Pokud nevnímáme, co nám druzí říkají. Pokud nedokážeme mluvit o tom, co cítíme a prožíváme. Ježíš se dotýká našich uší a úst. Nebuďme k němu „netykaví“. Nechme Ježíše, ať se nás dotkne a sejme pouto z našich úst a uší. Ať jsme otevření pro druhé lidi i pro Pána Boha. Ať dobře komunikujeme se svými nejbližšími i se svým okolím. Ať dobře nasloucháme Pánu Bohu a mluvíme s ním.

Poté, co Ježíš uzdraví nemocného, nařídí všem, aby o uzdravení nikde nemluvili. Samozřejmě to mělo úplně opačný účinek. Mluvílo se o tom víc a víc. A lidi pak volají: všechno dobře učinil. I hluchým dává sluch a němým řeč. – To jsme slyšeli v prvním čtení od proroka Izajáše. Izajáš vyhlížel s nadějí čas, kdy svět pozná Mesiáše.

Všechno dobře učinil. To je vyznání. Upomíná nás na první kapitolu Bible, na píseň o stvoření světa. Hospodin každý den něco stvořil a viděl, že je to dobré. Tento svět byl stvořen jako dobrý.

Musíme si ovšem přiznat, že všechno na tomto světě dobré není. Leccos se od stvoření pokazilo, pokřivilo. A my za to neseme zodpovědnost. To věděl Izajáš i celý Starý zákon. Ježíš přichází a uzdravuje, co je nemocné; narovná, co je pokřivené; oživuje, co je mrtvé, vrací smysl života tam, kde nebyl. Ježíš tvoří nové věci. Z nás tvoří nové lidi.

Dnes uzdravuje naše ústa a uši. Otevírá nás pro život v lásce s druhými a s Pánem Bohem. Radujme se a žijme.

Pane Ježíši Kriste, dobře jsi všechno učinil tenkrát s tím hluchoněmým člověkem. A dobře všechno činíš i s námi dnes. Děkujeme ti za to. Amen